ל) [תוס' פ"ד ה"ח (חוס' ערכין ספ"ל ע"ש],

ב) [לקמן נא. תענית כז. ע"ו מז. ערכין יא.],

ג) סוטה דף יד: מנחות

קל כח:, ד) [יבמות מו. סא: הוריות ו: זבחים לח.

מנחות יט. פב: תמורה

טו: יח: נדה לו:ו (סוטה

יד:), ד) מנחות דף כח:, ו) [זבחים לג:], ז) רש"ל

מ"ז, ה) לקמן נא:, ט) המלך. רש"ל, י) גיי מהר"מ ולא פליג שם תנא,

ל) [ל"ל קתני], ל) גזור אע"פ שיש להם סמך מן המקרא כו' למקן תדיר

גזור בהו טפי מבהנך כו׳

הגהות הב"ח

(d) גמ' מנא אמינא דבהכי

פליגי: (ב) שם ומאן דפסיל

ד"ה בשיר של קרבן וכו' בשעת ניסוך המיס. נ"ב משום חג הסוכות נקט

ניסוך המים כי לא היה

שפירש רש"י במשנה ר"פ

לולב וערבה: (ד) תום' ד"ה

וחד תני וכו' ושניה וכן

בפרק משילין:

ממ בתו ודוקה בתמידי שחר כמו

סבר אין דנין: (ג)

ב א ב מיי פ"א מהלי בית הבחירה הלכה יח:

תורה אור השלם 1. וּשָׁאַבָּתֶּם מַיִּם בְּשְׂשׁוֹן ממעיני הישועה:

ישעיהו יב ג ישעיהו יב ג 2. וְעָשִׂיתָ מְנֹרַת זְהָבּ טָהוֹר מִקִשָּׁה תַּעַשֵּׂה מַקְשָׁה תַּעְשָׂה ז יַרְכַה וַקַנָּה . המנורה גְבִיעִיהָ כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרְחֶיהָ

שמות כה לא

רבינו חננאל רב יהודה ורב עיינא, חד הוה תני מתני' השואכה. כדכתיב ושאבתם מים בששון. וחד הוה תני חשובה. כלומר מתני׳ טוגרי חשובה, כלומו חשובה ובאה מששת ימי בראשית. **תנו רבנן** חליל דוחה את השבת דברי ר' יוסי בר' יהודה, וחכמים אומרים אפי' יום טוב אינו דוחה. אמר רב יוסף דר׳ יוסי סבר עיקר שירה בכלי, ועבודה היא ודחיה שבת. ורבנן סברי עיקר שירה בפה, ולאו עבודה היא ולא דחיה שבת. ואמר רב יוסף מנא אמינא לה דבהכי פליגי, דתניא כלי שרת שעשאן של עץ, ר׳ פוסל ור' יוסי בר' יהודה מכשיר. מאי לאו בהא קמיפלגי, ר' יוסי סבר . עיקר שירה בכלי, והאבוב שרת הוא, ואמר מר אבוב של משה של הנה אבוב של משוו של קנון היה, שמע מינה דעושין כלי שרת של עץ. ור׳ סבר דעיקר שירה בפה, . האבוב לאו כלי שרת הוא, לפיכך עשאוה של קנה. ודחינו לא ודוכולי עלמא ן לא נו זכלי, (ו]ר'בי שירה בכלי, (ו]ר'בי יוסי בדנין אפשר משאי אפשר פליגי. פי׳ אבוב אי אפשר לעשותו מתכות, דגרסינן ממיני . בערכין פרק שני תנו רבנן אבוב שבמקדש חלק דק . . קטן היה [שלקנה היה] . . מימות משה והיהו והיה קולו ערב, וצוה המלך וציפהו זהב ולא היה קולו ערב, ונטלו צפויו וחזר קולו כמו שהיה. אמר ר' פפא היינו חליל היינו אבוב, ותנן ל) לא היה מכה באבוב של נחושת אלא באבוב של קנה מפני שקולו ערב כו'. לפיכך אמר אבוב

א) נכאה דל"ל דתנו שם החליל מכה לפני המזב ולא היה מכה באבוב כו'.

קד תני שואבה. בירושלמי מפרש שמשם שואבים רוח הקודש שהשכינה שורה מתוך שמחה דכתיב ויהי כנגן המנגן ותהי עליו רוח ה' ומייתי עובדא דיונה בן אמיתי שהיה מעולי רגלים ובשמחת בית השואבה שרתה עליו שכינה: וחד תני חשובה.

> בריש מסכת ע"ז (דף ב. ושם) גבי עידיהן ואדיהן מפרש טעמא מאן דתני אדיהן מ"ט לא תני עידיהן ובשמעתין לא דייק הכי ולא בדוכתי טובא בריש כילד מעברין (עירובין דף נג.) מעברין ומאברין ובפ׳ הגוזל בתרא (ב״ק קטו:) גבי מסיקין ומליקין ובריש פרק שני דיבמות (דף יז. ושם) גבי ראשונה ושניה (ד) ובפרק משילין (בינה דף לה:):

ורבנן סברי עיקר שירה בפה. תימה דבפ' המולא תפילין

(עירובין קב:) תנן קושרין נימא במקדש אבל לא במדינה ואיכא תנא בגמ' דאמר לא היה קושרה אלא עונבה ועד כאן לא פליגי אלא בתיקון כלי אי דחי שבת משום מכשירי קרבן אבל שיר עלמו לכ״ע דחי ותנן נמי פרק שני דערכין (דף י.) בשנים עשר יום בשנה החליל מכה לפני המזבח בשחיטת פסח ראשוו ובפסח שני ובי"ט הראשוו של פסח ובי"ט של עלרת ושמנה ימי החג אלמא דחי שבת וי"ט דא"א לשמנת ימי החג בלא שבת ולרב ירמיה בר אבא דמסיק בשמעתין בשיר של שואבה פליגי אבל שיר של קרבן לכ״ע דחי ניחא ורב יוסף דהכא איתותב מברייתא ול"ל דמתניתין דערכין ודעירובין הוה מוקי להו רב יוסף כרבי יוסי בר יהודה ומיהו אכתי קשה לבסוף תמיד נשחט (פסחים סה.) משמע דמילתה דפשיטה היה דהין שבות במקדש ואפי׳ ר׳ נתן דמחמיר התם מודה דשבות לריכא התירו ועוד תנן בפירקין (דף נג:) גבי תקיעות של מקדש דבכל יום היו שם עשרים ואחת תקיעות ואפילו בשבת כדדייק בגמרא דבכל יום תנןי ולה השתמיט דפליג שום תנא ואין לומר דהנהו תקיעות דאורייתא דהא י (דקתני) שלש לפתיחת שערים ותהיעות נמי שלש כדי להבטיל העם ממלאכה דוחות י"ט שחל להיות בערב שבת כדתנן פרק קמא דחולין (דף כו:) י"ט שחל להיות בערב שבת תוקעין ולא מבדילין שהיו משנין בהם במקלת כדמפרש התם טעמא בגמרא וכל הני דהתם דרבנן ולא גזור במקדש

ובמילוי המים דכתיב ושאבתם מים בששון 0 גזור וי"ל דלפי שהיה שם רוב כלי שיר חלילים כנורות מצלתים נבלים שצריכים לתקן תדיר גזור בהו

טפי מהנך דסגי בשופר דלא בעי תיקון ואגב דגזור בהו גזור נמי שלא יתקעו למילוי המים בי"ט כדמוכח בפירקין (דף נד:) דפריך אי הכי ערב שבת שבתוך החג נמי לא ליחשביה זימנין דלא אשכחן כגון דחל יו"ט ראשון של חג בע"ש כלומר דבלרי להו תקיעות משום דלה תקעי למילוי המים והיינו טעמא כדפרישנא לפי שרגילין בהו להרבות בשאר כלי שיר בלא מספר כדתנן בפירקין (דף נא:) גזרו שלא יתקעו כלל: כתנאי

גב" איתמר רב יהודה ורב עינא חד תני שואבה וחד תני חשובה אמר מר זומרא מאן דתני שואבה לא משתבש ומאן דתני חשובה לא משתבש מאן דתני שואבה לא משתבש דכתיב יושאבתם מים בששון ומאן דתני חשובה לא משתבש דאמר רב נחמן מצוה חשובה היא ובאה מששת ימי בראשית ת"ר החליל דוחה את השבת דברי ר' יוםי בר יהודה וחכ"א אף י"מ אינו דוחה אמר רב יוסף מחלוקת בשיר של קרבן דר' יוםי סבר יעיקר שירה בכלי ועבודה היא ודוחה את השבת ורבנן סברי עיקר שירה בפה ולאו עבודה היא ואינה דוחה את השבת אבל שיר של שואבה דברי הכל שמחה היא ואינה דוחה את השבת אמר רב יוסף מנא אמינא (6) דבהא פליגי דתניא מאכלי שרת שעשאן של עץ רבי פוסל ורבי יוסי בר יהודה מכשיר מאי לאו בהא קמיפלגי מאן דמכשיר סבר עיקר שירה בכלי וילפיגן מאבובא דמשה ומאן דפסיל סבר עיקר שירה בפה ולא ילפיגן מאבובא דמשה לא דכ"ע עיקר שירה בכלי והכא בדנין אפשר משאי אפשר קמיפלגי מאן דמכשיר סבר ידנין אפשר משאי אפשר ומאן דפסיל סבר 🕫 לא דנין אפשר משאי אפשר ואיבעית אימא דכ"ע דעיקר שירה בפה ואין דנין אפשר משאי אפשר והכא במילף סמורה בכללי ופרטי או ברבויי ומיעוטי קא מיפלגי רבי דריש כללי ופרטי ר' יוםי בר יהודה דריש ריבויי ומיעומי רבי דריש כללי ופרטי בועשית מנורת כלל זהב מהור פרט מקשה תעשה המנורה חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש של מתכת יאף כל של מתכת ר' יוםי בר יהודה דריש ריבויי ומיעומי

ועשית מנורת ריבה זהב מהור מיעם מקשה

תעשה המנורה חזר וריבה ריבה ומיעט

וריבה ריבה הכל מאי רבי רבי כל מילי

מאי מיעם מיעם ישל חרם אמר רב פפא

ומיעוט לחודיה בלא ריבוי אחרון כל הדומין לפרט: **מיעט של חרם.** דע"כ מיעוטא למעוטי אתא וזהו הראוי להתמעט יותר מן הכל:

גב" מששת ימי ברחשית. דחמרן לעיל [מט.] שיתין נברחו מששת ימי בראשית לקבל הנסכים: בשיר של קרבן. בחליל המכה לפני המובח בשעת ניסוך זי (המים (נ) ו)היין לתמיד של שחר וניסוך היין לתמיד של בין הערבים שהלוים עומדיו על דוכנם ואומרים שיר והחליל חכה לתניהח כדחנו בחחכת ערכין (דף י.) בי"ב יום בשנה החליל מכה לפני המזבח ואין אומרים שיר על המזבח אלא על היין כדאמרינן

התם [יא.] ובאותו חליל נחלק ר' יוסי בר יהודה לומר שהוא דוחה: עיקר שירה. שקרבן לבור טעון שיר מן התורה כדאמרינן במסכת ערכין (דף יא.) מכמה מקראות וסבר ר' יוסי עיקר השיר אינו אא"כ חליל מכה עם השיר וכן כנורות ונבלים הכל כמנין המפורש שם הלכך עבודה היא וכי היכי דתמיד דוחה שבת שיר שלו נמי דוחה שבת: בפה. הלוים אומרים השיר דבר יום ביומו כגון לה' הארץ ומלואה (מהלים כד) בראשון גדול ה' ומהולל (שם מח) בשני וכן כולם ובשבת שאי אפשר לחליל אינו דוחה שאין כלי שיר המצוה ולקמן [נא.] ילפינן טעמייהו מהרחי: חבל שיר של שוחבה. שהיה כל הלילה על מעלות היורדות מעזרת ישראל לעזרת נשים כדקתני במתני'ם) והלוים בכנורות ובנבלים: דברי הכל שמחה יתירה היא. ואינה מן התורה אלא לחבב את המצות ולא דחי שבת: דבהכי פליגי. בעיקר שירה בפה או בכלי: מאן דמכשר. עץ לכל כלי שרת סבר עיקר שירה בכלי והוו להו כלי השיר כלי שרת ואבוב היה במקדש מימות משה והוא של קנה כדתנן

בערכין (דף י:) הלכך שאר כלי שרת

מיניה ילפינן לאכשורי בשל עד:

עיקר שירה בפה. וכלי לבסומי קלח

בעלמא הוא הלכך כלי השיר אינן כלי

שרת ולא ילפינן מינייהו לדמויי כלי

שרת לחבוב של משה: חין דנין חפשר

משחי הפשר. שחר כלים חפשר שיהיו

של מתכת והן מכובדים הלכך ממנורה

ילפינן להו ולא מאבוב של משה דהתם

טעמא משום שאי אפשר לעשות של

מתכת כדמפרש בערכין (דף י:)

שלפהוש זהב ולא היה קולו ערב נטלו

את ליפויו והיו קולו ערב ומאן דמכשר סבר דנין אפשר משאי אפשר דמ"מ

רבינו חננאל (המשך) . אי אפשר לעשותו ממיני מתכות, כשאר כלי שרת שאפשר לעשותן ממיני מתכות. הלכך ר׳ סבר אין דנין [שאר] כלי שרת שאפשר לעשותן ממיני מתכות, מן [ה]אבוב שאי אפשר לעשותן ממיני מתכות, ור' יוסי סבר דנין אפשר משאי אפשר. איבעית אימא כולי עלמא לא ילפינן מאבוב דמשה, אי משום דאין דנין אפשר משאי אפשר, [אי] משום דעיקר שירה בפה. והכא במילף ממנורה פליגי, . ר' דריש כללי ופרטי. ועשית מנורת, כלל בכל דבר, זהב, פרט זהב ולא דבר אחר. מקשה תעשה ופרט [וכלל] כו׳, [עד] מאי מיעט מיעט של עץ. ר׳ ומעוטי, ועשית מנורת, ריבה, זהב, מיעט, מקשה תעשה, חזר וריבה כר'. אמר ר' פפא עיקר שירה

בפה או בכלי

אשכחן כלי שרת דען: ה"ג כחואי ואיבעים אימא עיקר שירה בפה ואין דנין אפשר משאי אפשר. וה"פ דכ"ע עיקר שירה בפה וליכא למילף מאבוב ואת"ל עיקר בכלי אפילו הכי מאבוב לא גמר דאין דנין אפשר משאי אפשר: והכא במילף מנורה בכללי ופרטי או בריבויי ומיעוטי קמיפלגי ה"ג. ול"ג ממנורה. יש שדורשין את התורה בכלל ופרט ויש שדורשים אותה במדת רבוי ומיעוט הדורשה בכלל ופרט משמע ליה פרט הבא אחר כלל פירושו של כלל הלכך כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט ואפילו דברים הדומין לפרט אין

נדונין עמו לפי שהוא פירושו מהו כלל הכלול למעלה זה שאני אומר לך עכשיו ולא יותר וכי אתי כלל שני אחר הפרט בא להוסיף עליו ודייך אם תוסיף עליו את הדומים לו הלכך אי אתה דן על ידי כלל האחרון אלא דברים הדומין לפרט שלא נתרבו מחחילה והדורשה בריבוי ומיעוט לא משמע ליה פרט הבא אחר כלל פירושו של כלל דנימא אין בכלל אלא מה שבפרט אלא משום דבכלל קמא נחרבה הכל במשמע אתי פרטא בתראה למעוטי ממשמעותיה וכי הדר אתי ריבוי אחריני בהדיה אהני לרבויי כל מילי דאלו דברים שהן כעין הפרט לא איצטריך דלא אימעיטו להו ממיעוטא והכי אמר בהדיא בפרק נגמר הדין (סנהדרין דף מה:) גבי כל הנסקלין נחלין דמאן דדריש ריבויי ומיעוטי משמע ליה בריבוי